

บทที่ 2

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ผู้วิจัยได้เสนอหลักการและแนวคิดซึ่งได้ศึกษาจาก เอกสาร คำรา บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ โดยนำเสนอเป็น 5 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 งานบุคลลากรนิสิตนักศึกษา
- ตอนที่ 2 วัตถุประสงค์ของการจัดหอพัก
- ตอนที่ 3 ประวัติหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ตอนที่ 4 งานวิจัยเกี่ยวกับที่พักอาศัยและผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน
- ตอนที่ 5 เอกสารและงานวิจัย เกี่ยวกับตัวแปรที่ เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน

ตอนที่ 1 งานบุคลลากรนิสิตนักศึกษา

ความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติขึ้นอยู่กับความสำเร็จทางการศึกษาในการผลิตบัณฑิตและการฝึกอบรมบุคคลให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพสาขาต่าง ๆ แต่ในปัจจุบันความคิดทางการศึกษากว้างไกลออกไปมากกว่าอดีต การศึกษาจึงไม่ได้เน้นเฉพาะการผลิตบุคคลเพื่อการประกอบอาชีพอย่าง เดียว หากแต่การศึกษาจะต้องค้นหาวิธีการที่ทำให้เกิดการพัฒนามุคค การมีปรัชญาชีวิตที่ให้ความ เข้าใจและพึงพอใจต่อการดำรงชีวิตในสังคมที่อาศัยอยู่ ผู้ซึ่งถึงศิลปวัฒนธรรม รู้จักตนเอง มีทักษะในการสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อชุมชน มีการตัดสินใจที่ดี มีเหตุผล สถาบันอุดมศึกษามีอิทธิพลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน ซึ่งต้องรับผิดชอบต่อทิศทางการพัฒนา นิสิตนักศึกษา (Barry L. Jackson 1977 : 11) ฉะนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงได้จัดหน่วยงานที่เรียกว่างานบุคลลากรนิสิตนักศึกษา (Student Personal Work or Student Affairs) ขึ้น มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดบริการให้กับนิสิตนักศึกษา โดยเน้นการให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ส่งเสริมทักษะในการเรียนและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ส่วนในด้านเกี่ยวกับตัวนิสิตนักศึกษา เน้นถึงการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ และสังคม รวมถึงการช่วยเหลือแนะแนวทางในการ เลือกอาชีพที่เหมาะสม (Williamson 1961 : 32)

งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา เป็นงานที่สถาบันอุดมศึกษามอบหมายให้รองอธิการบดีหรือรองอธิการฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา หรือผู้ช่วยอธิการฝ่ายกิจการนักศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบอำนวยความสะดวก จัดการ ควบคุม ประสานงาน ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีพัฒนาการและใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุข (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2528 : 5)

ขอบข่ายของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา

งานบุคลากรนิสิตนักศึกษามีขอบข่ายของการบริการและรับผิดชอบแตกต่างกันตามความเหมาะสมและสภาพของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง ซึ่งต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตนักศึกษาและเป้าหมายของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ดังเช่น ฟิตส์เจอร์ล (Fitzgerald 1970 : 167) ได้รวบรวมความคิดของบุคคลต่าง ๆ และจัดแบ่งงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาควรดำเนินการ เพื่อให้บริการแก่นิสิตนักศึกษา ดังนี้ คือ

1. งานการบริหาร

- 1.1 จัดตั้งหน่วยงานบริหารและคณะผู้ดำเนินการรับผิดชอบ
- 1.2 แบบแผนการบริหารและการพัฒนางานบุคลากรนิสิตนักศึกษา
- 1.3 การจัดการและกฎเกณฑ์ระเบียบวินัย
- 1.4 ทะเบียนนิสิตนักศึกษา
- 1.5 งบประมาณ
- 1.6 การประเมินผล

2. งานบริการแก่นิสิตนักศึกษา เป็นกลุ่ม

- 2.1 การปฐมนิเทศ
- 2.2 ที่พักอาศัยทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย
- 2.3 กิจกรรมนอกหลักสูตรและการจัดการ

3. งานบริการแก่นิสิตนักศึกษา เป็นรายบุคคล

- 3.1 บริการรับนิสิตนักศึกษา
- 3.2 บริการช่วยเหลือด้านการเงิน
- 3.3 บริการให้คำปรึกษา
- 3.4 บริการด้านสุขภาพ
- 3.5 บริการจัดหางาน

4. งานโครงการพิเศษอื่น ๆ

4.1 โครงการ เฉพาะนิสิตนักศึกษาหญิง

4.2 โครงการ เฉพาะนิสิตนักศึกษาสูงอายุ นิสิตบัณฑิตวิทยาลัย นิสิตที่แต่งงานแล้ว และนิสิตนักศึกษาต่างประเทศ

นอกจากนี้แล้วยังมีนักรับการศึกษาอีกหลายท่านได้กล่าวถึงบริการต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัย จัดให้แก่ นิสิตนักศึกษา ซึ่งมีขอบข่ายงานไม่แตกต่างกัน

สำหรับการจัดงานบุคลากรนิสิตของกองกิจการนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขียนวัตถุประสงค์ของกิจการนิสิตในรูปของปณิธาน มีสาระสำคัญดังนี้ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2528 : 65)

1. มุ่งจัดสภาพสิ่งแวดล้อม บรรยากาศ และกิจการนิสิตทุกด้านเพื่อพัฒนาภูมิ ปัญญา ullanamayi จิตใจ สังคมของนิสิต
2. มุ่งส่งเสริมความสัมพันธ์และความรับผิดชอบระหว่างอาจารย์กับนิสิต
3. ปลุกฝังให้นิสิตมีทัศนคติที่ดี มีน้ำใจ และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
4. เปิดโอกาสให้แสดงความสามารถ และปฏิบัติงานที่มีประโยชน์ตามความสนใจ และความถนัด
5. อบรมให้มีศีลธรรม จรรยาสูง ค้ำรงคน และนำผู้อื่นให้ดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง รู้จักปรับวัฒนธรรมธรรมเนียมสากลให้ เข้ากับวัฒนธรรมประเพณีของชาติ
6. ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นอยู่ร่วมกับผู้อื่น และสร้างระเบียบวินัยในตนเอง
7. จัดสวัสดิการ เพื่อช่วยเหลือนิสิตในด้าน สุขภาพอนามัย ปัญหาทุนทรัพย์ และบริการอื่นที่อำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิต ในมหาวิทยาลัย อย่างมีความสงบสุข สำเร็จตามความหวัง
8. จัดประสบการณ์ให้นิสิตได้ เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรม และบุคลิกภาพเตรียมพร้อม เพื่อ เป็นศิษย์ ได้อย่าง เต็มภาคภูมิ

ขอบข่ายของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา จะเห็นได้ว่ามีนักรับการศึกษาได้กล่าวถึงและแบ่งงานบริการแตกต่างกันออกไป แต่โดยหลักการส่วนใหญ่แล้วคล้ายคลึงกัน จากความคิดเห็นของนักรับการศึกษากล่าวข้างต้น จึงพอสรุปได้ว่า ขอบข่ายของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาที่จัดบริการ เพื่อพัฒนานิสิตศึกษานั้น มีบริการสำคัญดังนี้คือ บริการให้คำปรึกษาและแนะแนว บริการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร บริการด้านสุขภาพ บริการด้านการเงิน วินัยนิสิตนักศึกษา

และบริการที่พักอาศัย

บริการที่พักอาศัย เป็นบริการที่สำคัญบริการหนึ่งที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้แก่นิสิตนักศึกษา และเป็นโอกาสที่ต่ออย่างยิ่งต่อสถาบันนั้น ๆ ที่จะใช้หอพักเป็นสถานที่ที่จะทำให้เกิดนิเวศ หรือความมุ่งหวังของการผลิตบัณฑิตบรรลุนิติภาวะประสงค์ ในการที่จะธำรงความเป็นเลิศทางวิชาการ และเสริมสร้างบัณฑิตที่มีความเพียบพร้อมไปด้วยลักษณะที่พึงปรารถนา มีคุณธรรม จริยธรรม และมุ่งมั่นที่จะใช้วิชาการให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมในอนาคต ดังนั้นหอพักจะเป็นแหล่งที่มหาวิทยาลัยจะให้ทั้งทางด้านความรู้ การปรับปรุงบุคลิกภาพ ความมีระเบียบวินัยและการแสดงออกทั้งทางกาย วาจา ใจ ได้อย่างดี (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2528 : 100) สำหรับลักษณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ควรส่งเสริมให้มีขึ้นนั้น สโตนเนอร์ และโยกี (Stoner and Yokie 1971 : 35) ได้จำแนกไว้ดังนี้คือ ความมีวินัยในตนเอง สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ความรู้สึก-รับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อเสียสละ ความเป็นผู้นำ และสุขภาพพลานามัยที่ดี และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ระบุน้ำหนักในการสร้างคุณธรรมของนิสิตไว้ในนิเวศของมหาวิทยาลัย ดังนี้

"... จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องปลูกฝัง คือ ความรู้จักตนเอง ใฝ่รู้อยู่เสมอ คิดริเริ่ม สร้างสรรค์ รอบคอบ ใฝ่รู้รอบรู้ เหตุผล รับผิดชอบ เห็นการณ์ไกล มีศีลธรรม และเสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม" (รายงานประจำปี คณะครุศาสตร์ 2527 : 1)

ตอนที่ 2 / วัตถุประสงค์ของการจัดหอพัก

ซิฟเฟอร์ด (Sifferd 1958 : 21-22) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของหอพักไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาที่สอดคล้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
2. เพื่อจัดการและเปิด โอกาสให้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกลุ่มฝึกฝนประชาธิปไตย
3. เพื่อเอื้อหรือผลักดันให้เกิดสุนนินัยที่ดี และรักษันนทนาการ
4. เพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะทางสังคมทั้งกลุ่ม และแต่ละกลุ่ม
5. เพื่อส่งเสริมการปรับตัว เองให้เข้ากับปัญหาในชีวิตประจำวันได้

แพ็ควูด (Packwood 1977 : 84) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดหอพักไว้ 2 ประการใหญ่ ๆ คือ เพื่อควบคุมและปรับพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสม และเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เจริญองกงาม เป็นพล เมืองดีของสังคม

ส่วน โอลเซน (Olsen 1967 : 96) ได้ระบุวัตถุประสงค์ของหอพักไว้ว่า เพื่อผลสัมฤทธิ์ในระดับสูงสุดทางด้านวิชาการ และการพัฒนา เอกบุคคคล

และ มุลเลอร์ (Mueller 1961 : 175) ได้วิจัยหอพักต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา ว่า ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นที่พักอาศัย เพื่อส่งเสริมการศึกษาทางวิชาการ เพื่อพัฒนาบุคคล เพื่อประชาสัมพันธ์ และเพื่อปกครองดูแลวินัยนิสิตนักศึกษา

สำหรับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งหอพักดังนี้ (กองกิจการนิสิต 2527 : 12)

1. เพื่อช่วยเหลือนิสิตชั้นปริญญาตรีที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด และไม่มีที่พักอาศัยใน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อช่วยเหลือนิสิตที่มีที่พักไม่สะดวกต่อการศึกษา
3. เพื่อฝึกให้นิสิตรู้จักการอยู่ร่วมกัน เคารพในสิทธิซึ่งกันและกัน มีน้ำใจ มีความสามัคคี มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อส่วนรวม และสามารถดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างถูกต้อง
4. เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตต่างคณะซึ่งมีพื้นฐานความรู้และความสนใจแตกต่างกัน ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

วัตถุประสงค์ของการจัดหอพักที่กล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้ว่า หอพักของสถาบันอุดมศึกษา นอกจากจะสร้างเพื่ออำนวยความสะดวกในด้านที่พักอาศัยสำหรับนิสิตนักศึกษาแล้ว ยังเป็นสถานที่ที่จะช่วยสร้างความ เจริญของงานทางสติปัญญา ส่งเสริมการศึกษาทางวิชาการ และสนับสนุนการพัฒนาบุคคล ฉะนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงควรให้ความสนใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมของหอพักให้เสริมสร้างบรรยากาศแห่งการ เรียนรู้ และพัฒนาบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ มิใช่คำนึงถึงเฉพาะการจัดสรร เพื่ออำนวยความสะดวกตามความต้องการทางด้านร่างกายของผู้พักอาศัยเท่านั้น

ตอนที่ 3 ประวัติหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติหอพักนิสิตชาย

หอพักนิสิตชายหลังแรกคือ "หอวัง" แต่เดิมเป็นวังของสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาชิรวงศ์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร ในรัชกาลที่ 5 ครั้นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช พระองค์นี้ทรงศด พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งขณะนั้นดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาชิรวงศ์ จึงทรงรับรัชทายาทเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมารแทน และเมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขึ้น เพื่อเป็น

เกียรติยานุสรณ์แด่สมเด็จพระบรมชนกนาถ จิตรองพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน
"วังวิน เซอร์" ให้อยู่ในบริเวณของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้อยู่ประจำนั้น ให้อาศัยวังวิน เซอร์
หรือวังกลางทุ่งนี้เป็นหอพัก ทั้งนี้ตั้งแต่ครั้งที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังมีชื่อว่า "โรงเรียน
ข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว" ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การศึกษา
ชั้นอุดมศึกษาในสมัยแรกของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้นเป็นแบบ Residential College คือ
นิสิตนักศึกษาต้องอยู่กินในบริเวณมหาวิทยาลัย และเมื่อเปลี่ยนเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มีขุนสมิทธินุสาสน์ (เซียง สุยวณิช) เป็นผู้ปกครองหอ ครั้นถึง พ.ศ. 2465 ตำแหน่งนี้ก็เปลี่ยน
เรียกเป็น "อนุสาสน์"

นิสิตใหม่ "หอวัง" ส่วนมากเป็นนักเรียนทุนของกระทรวงที่ประสงค์จะฝึกฝนข้าราชการ
ที่มีความรู้ถึงระดับอุดมศึกษาไว้ใช้ในราชการ มีกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นนักปกครอง (รัฐศาสตร์)
กระทรวงธรรมาธิการ ซึ่งต้องการครูและแพทย์ (คุรุศาสตร์และแพทยศาสตร์) กระทรวงเกษตรราธิการ
ซึ่งต้องการนักกสิกรรม (เกษตรศาสตร์) และกระทรวงคมนาคมต้องการวิศวกร (ยंत्रศึกษาแล้วมา
เปลี่ยนเป็นวิศวกรรมศาสตร์) เป็นต้น นิสิตที่เป็นนักเรียนทุนจึงนับว่ามีเจ้าของทำนุบำรุงให้การศึกษา
นอกจากพำนักโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ แล้ว ยังได้รับเบี้ยเลี้ยงอีกเดือนละ 15 บาท นิสิต
ส่วนตัวซึ่งไม่สังกัดกระทรวงก็ได้รับเบี้ยเลี้ยงดังกล่าวไปด้วย ค่อมานิสิตที่เป็นนักเรียนทุนมีเพิ่มขึ้น
นักเรียนส่วนตัวก็ออกจะเห็นประโยชน์ของการศึกษาชั้นสูงมากขึ้น ทำให้ "หอวัง" ซึ่งรับนิสิตได้
ประมาณ 30 คน เพียงแห่งเดียวไม่เพียงพอ จึงมีความจำเป็นต้องสร้างหอพักเพิ่มเติมขึ้นอีกหอหนึ่ง
ฉะนั้น เมื่อมหาวิทยาลัยได้งบประมาณสร้างศึกษาศาสตร์ (ศึกษาศาสตร์วิทยาลัยในปัจจุบัน)
จึงดำริจะแบ่งบริเวณมหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาส่วนหนึ่ง เป็นสถานที่อยู่คือหอพักกับสนามกีฬาอีก
ส่วนหนึ่ง โดยให้สถานศึกษาตั้งอยู่ด้านตะวันตกถนนพญาไททั้งหมด หอพักและสนามกีฬาอยู่ด้านทิศ
ตะวันตกของถนนพญาไท การสร้างหอพักขึ้นใหม่จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสมัยนั้น
นิสิตมหาวิทยาลัยทุกคนต้องพำนักหอพัก หอพักที่สร้างเพิ่มคือ "หอใหม่"

สำหรับ "หอวัง" นี้ ถูกรื้อถอนเพื่อสร้างกรีฑาสถานแห่งชาติ โดยสร้างเป็น
สนามศุภชลาศัย เมื่อ พ.ศ. 2479

กำเนิดของ "หอใหม่" ได้เกิดขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2465 โดยสร้างเป็นเรือนไม้ชั้นเดียวยาว
และกันเป็นห้องคล้ายห้องแถวใต้ถุนสูง 2 หลัง ทั้งสองหลังหันหน้าเข้าหากันมีถนนตรงกลางและ
วงเวียนหน้าหอทั้งสอง จึงขนานนามกันว่า "เรือนเหนือหรือหอเหนือ" และ "เรือนใต้หรือหอใต้"
ซึ่งมีอาณาบริเวณคือด้านหน้าของหอศึกษาด้านหน้าของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 ส่วนด้านหลังอยู่ติดถนนพญาไท "หอใหม่"

นี้รับนิสิตได้ 40 คน ขณะที่กำลังก่อสร้าง นิสิตที่พำนักหอวังก็เริ่มเรียกหอนี้ว่า "หอใหม่"
เมื่อมหาวิทยาลัยสร้างรั้วและประตูรั้วเสร็จแล้วได้จารึกชื่อไว้เหนือประตูว่า "หอใหม่" ตามชื่อ
ที่นิสิตนิยมเรียก

ต่อมาเมื่อมีการรื้อหอวังหรือวังวินเซอร์ เพื่อสร้างกรีฑาสถานแห่งชาติ นิสิตที่พำนักอยู่
หอวังจึงต้องย้ายไปอยู่หอใหม่ทั้งหมด ซึ่งค่อนข้างจะคับแคบไป จึงต้องกันห้องชั้นล่างเพิ่มขึ้นอีก
4 ห้อง รวมทั้งสองหลังนี้เป็น 50 ห้อง นับว่าพอเพียงในขณะนั้น

เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดขึ้นทางทวีปเอเชีย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำเป็นต้อง
งดการสอนระยะหนึ่ง "หอใหม่" จึงต้องปิดการให้พำนักเช่นกัน และเมื่อผู้บังคับการให้สถานที่ของ
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาซึ่งยังขึ้นกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งศึกษาศาสนาปริยัติ
ด้วย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาจึงขอย้ายมาทำการสอนที่ "หอใหม่" ระหว่าง พ.ศ. 2485-2486
อยู่ระยะหนึ่งแล้วจึงย้ายไปหาสถานที่อื่นเรียน เพื่อความเหมาะสม ดังนั้น "หอใหม่" จึง เป็นหอร้าง
มาหลายปี ชำรุดทรุดโทรมตามกาลเวลา

ปลายปี พ.ศ. 2489 ม.จ. รัชฎาภิเศก โสณกุล ทรงดำรงตำแหน่งอธิการบดี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีรับสั่งให้ ม.ร.ว.สลับ ลดาวัลย์ จัดการซ่อมแซม "หอใหม่" เพื่อเปิด
ให้นิสิตพำนักเป็นสมัยที่สอง ซ่อมแซมทั้ง "หอเหนือ" และ "หอใต้" รวมทั้งบ้านพักอนุสาสน์
ปรับบริเวณซึ่งมีการสร้างห้องเรียนชั่วคราวในสมัยที่ใช้ เป็นสถานศึกษาอยู่ได้ เปิดรับนิสิต เข้าพำนัก
เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2490

การเปิด "หอใหม่" สมัยที่สองครั้งนี้ เปิดรับ เฉพาะนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในส่วนภูมิภาค
เท่านั้น เพราะนิสิตดังกล่าวส่วนมากเดือดร้อนในการหาที่พักที่เหมาะสม ซึ่งรับนิสิตได้เพียง 56 คน
ปรากฏว่ายังไม่เป็นการเพียงพอแก่นิสิตต่างจังหวัดที่มีความประสงค์จะขอพักที่หอพัก

อนึ่ง เมื่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเปิดใช้ "หอใหม่" ใน พ.ศ. 2490 เป็นสมัยที่สองนี้
ม.ร.ว.สลับ ลดาวัลย์ อนุสาสน์ เห็นควรที่จะให้นิสิตผู้พำนักหอมีความเป็นระเบียบแบบแผนคล้าย
โรงเรียนกินนอนของอังกฤษ จึงได้ตั้ง "หัวหน้าหอ" ขึ้นหอละ 1 คน สองท่านแรกที่แต่งตั้งคือ
ม.ร.ว.ยงสุข กมลาศน์ เป็นหัวหน้าหอเหนือ และ นายบุญพบ ลัมไพบุลย์ เป็นหัวหน้าหอใต้
เป็นเหตุให้มี "ผู้แทนหอพัก" เป็นครั้งแรก และกรรมการสโมสรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ตกลง
รับผู้แทนหอพัก เข้าเป็นกรรมการของสโมสรตั้งแต่นั้นมา

"หอใหม่" ถูกรื้อถอนไปเนื่องจากสภาพทรุดโทรมและสร้างหอพักนิสิตหญิงขึ้น ณ บริเวณนั้น

ต่อมาใน พ.ศ. 2500 รัฐบาลอนุมัติเงินอุดหนุนพิเศษเพื่อสร้างหอพักนิสิตชาย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้สร้างและเปิด "หอศึก" ขึ้นในบริเวณหอใหม่ เป็นอาคาร 2 ชั้น แต่ละชั้นมีห้องคู่ 33 ห้อง ชั้นล่างโล่งปูพื้นกระเบื้องดินขัด มีห้องเก็บสัมภาระ 4 ห้อง ซึ่งสามารถดัดแปลงเป็นห้องประชุมกรรมการหอได้ 1 ห้อง อาคารหลังนี้เปิดบริการเมื่อ พ.ศ. 2502 ในสมัยที่เริ่มเปิดบัณฑิตวิทยา (ส.ป.จ.) สนธิสัญญาป้องกันร่วมกันทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หอพักได้ขยายเพิ่มขึ้นชั้นละ 7 ห้องคู่ ด้วยงบประมาณของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบันเรียกว่า "หอ 1"

"หอ 2" เป็นอาคาร 3 ชั้น สร้างโดยวิศวกรรมศาสตร์ สปอ. สำหรับนิสิตปริญญาโท เดิมเรียกว่า "หอ AIT" ค่อมายกให้เป็นหอพักนิสิตชายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกหอหนึ่ง ปัจจุบันเรียกว่า "หอ 2"

"หอ 3" เป็นอาคาร 5 ชั้น สร้างด้วยงบประมาณ 16,310,000 บาท เปิดให้นิสิตเข้าพำนักเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2525 หลังจากหอเจ้าจอมถูกรื้อถอนเนื่องจากตัวอาคารทรุดโทรมและบริเวณนั้นได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของมาบุญครอง เซนเตอร์

ปัจจุบันนี้หอพักนิสิตชายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีทั้งหมด 3 หอ คือ หอ 1 หอ 2 และหอ 3 สามารถให้บริการแก่นิสิตชายได้ประมาณ 590 คน โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำรูญ ฅ ระนอง เป็นอนุสาศก

ประวัติหอพักนิสิตหญิง

ในปี พ.ศ. 2492 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับเงินบริจาคจากท่านเจ้าจอมสมบุญ ในรัชกาลที่ 5 เป็นจำนวนเงิน 120,000 บาท โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้สร้างหอพักนิสิตหญิง และในระยะต่อมาท่านได้รวบรวมเงินจากบรรดาญาติมิตรบริจาคสมทบด้วยเป็นจำนวนเงิน 3,911 บาท

ในงานฉลองรัฐธรรมนูญ ณ สวนอัมพร เมื่อปี พ.ศ. 2493 ท่านเจ้าจอมสมบุญ ได้กรุณาอมเงินให้อีก 260 บาท รวมเงินที่ท่านได้บริจาคถึงสามครั้งเป็นจำนวนเงิน 124,171 บาท ต่อมา พ.ศ. 2494 ชุมมนิสิตหญิงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มอบเงินสมทบอีก 283.50 บาท เนื่องด้วยเจตจำนงอันแน่วแน่ของท่านที่จะสร้างหอพักนิสิตหญิงขึ้น จึงทำให้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยดำเนินการของงบประมาณเพื่อจัดสร้างหอพักนิสิตหญิงที่ริมถนนพญาไท ติดกับจุฬาร ซอย 12 (ปัจจุบันเป็นมาบุญครอง เซนเตอร์) โดยสร้างขึ้นในบริเวณเนื้อที่ 7,525 ตารางเมตร เป็นอาคารสองหลัง คือ อาคารด้านทิศเหนือและอาคารด้านทิศใต้ หอเหนือมีสำนักงานผู้ดูแลหอพักและห้องรับแขกนิสิตรวมอยู่ด้วย ส่วนหอใต้มีสำนักงานอนุสาสก์อยู่ชั้นล่าง

เมื่อก่อสร้างอาคารหอพักเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะสามารถรับนิสิตได้ 75 คน และ เจ้าจอมสมบุญได้ให้เตียงนอนประจำห้องอีก 75 ชุด คิดเป็นเงิน 44,780 บาท

หอพักนิสิตหญิงได้เปิดรับนิสิตเข้าพำนัก เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2495 มีจำนวน นิสิตเข้าพักทั้งหมด 49 คน โดยมี ศาสตราจารย์ ม.ร.ว.สลับ ลดาวัลย์ เลขาธิการ- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รักษาการตำแหน่งอนุสาสก์ ม.ร.ว.แสงโสม เกษมศรี ผู้ช่วยอนุสาสก์ และคุณหญิงบัวรุ่งราชบริวาร (อำพัน สุนทรเวช) เป็นผู้ดูแลหอพัก

มหาวิทยาลัยได้ทำพิธีเปิดป้ายหอพักนิสิตหญิง เมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2496 โดยมี พล.พลเอกมังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน

หอพักนิสิตหญิงนี้ ต่อมาเมื่อนิสิตชายย้ายเข้าไปพักอาศัยอยู่จะเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า "หอเจ้าจอม"

นิสิตได้เข้าพำนักในหอพักนิสิตหญิงเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ มา จนถึงปีการศึกษา 2497 มีนิสิตพำนักเต็มทุกห้องเป็นจำนวนทั้งสิ้น 74 คน พักห้องละ 1 คน

ต่อมาปี พ.ศ. 2503 มหาวิทยาลัยได้สร้างอาคารกลางเชื่อมหอเหนือและหอใต้ และทำการปรับปรุงด้วย ใช้เงินทั้งหมด 600,000 บาท ทำให้สามารถรับนิสิตได้ 152 คน โดยจัดให้พักห้องละ 2 คน

ในปี พ.ศ. 2515 มหาวิทยาลัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการให้สวัสดิการแก่นิสิตทางด้านหอพัก จึงกำหนดบริเวณสำหรับหอพักนิสิตขึ้น และมีโครงการจะสร้างอาคารหอพักนิสิตขึ้นหลายหลัง อาคารสิบสี่ชั้นที่เป็นหอพักนิสิตหญิง ปัจจุบันนี้เป็นอาคารหลังแรก ได้เริ่มลงมือก่อสร้างตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2515 ด้วยงบประมาณค่าก่อสร้างทั้งสิ้น 13,750,000 บาท เป็นอาคารโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก สามารถรับนิสิตได้ 352 คน หอพักนิสิตหญิงได้ย้ายกิจการจากอาคารหลัง เดิมริมถนนพญาไท มาอยู่ ณ อาคารสิบสี่ชั้น เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2517 และนิสิตชายส่วนหนึ่งได้ย้ายไปอยู่ที่หอพักนิสิตหญิง เดิมริมถนนพญาไท จนถึง พ.ศ. 2525

ในปี พ.ศ. 2526 มหาวิทยาลัยได้ตระหนักว่ามีนิสิตหญิงที่ต้องการจะอยู่หอพักเพิ่มขึ้น มหาวิทยาลัยจึงได้อนุมัติงบประมาณ 1,780,000 บาท ทำการปรับปรุงหอพักให้สามารถรับนิสิตได้ 528 คน โดยจัดให้พักห้องละ 3 คน ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2526 เป็นต้นมา

ปัจจุบันนี้หอพักนิสิตหญิงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มี 1 หอ คือ อาคารลิปส์ชั้น
สามารถให้บริการกับนิสิตหญิงได้ประมาณ 528 คน โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพัตรา ปวงะฤทธิ์
เป็นอนุสาสก์

ตอนที่ 4 งานวิจัยเกี่ยวกับที่พักอาศัยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วุฒิพล สกกุลเกียรติ (2524 : 99) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์
ทางการ เรียนของนิสิตชั้นปีที่ 2 ที่อาศัยอยู่ในหอพักและนอกหอพัก มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์"
กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ นิสิตชั้นปีที่ 2 ทั้งชายและหญิงของทุกคณะ ยกเว้นคณะอุตสาหกรรม เกษตร
ที่พักอาศัยอยู่ในหอพักและนอกหอพักของมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบาง เช่น ปีการศึกษา
2522-2523 จำนวน 551 คน พบว่า นิสิตที่อาศัยอยู่ในหอพักและนอกหอพักทุกคณะวิชา ยกเว้น
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีเพียงคณะ
วิศวกรรมศาสตร์ คณะเดียวซึ่งนิสิตที่พักอยู่นอกหอพักมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนดีกว่านิสิตที่อาศัยอยู่
ในหอพัก

ศิริอร ชันธหัตถ์ (2527 : 70) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การ เปรียบเทียบคุณลักษณะ
บางประการของนักศึกษาประจำหอพักวิทยาลัย กับนักศึกษา เติบโตเรียนของวิทยาลัยครูกลุ่มภาค-
ตะวันออกเฉียงเหนือ" กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ นักศึกษาภาคปกติทั้งชายและหญิงที่อยู่ประจำหอพัก
วิทยาลัย และเติบโตเรียน ในภาคเรียนที่สอง ปีการศึกษา 2526 ของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียง-
เหนือ 8 แห่ง จำนวน 1,246 คน พบว่า นักศึกษาประจำหอพักมีคุณลักษณะ 4 ด้าน คือ
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความรู้สึกรับผิดชอบ และด้านความ
เอื้อเฟื้อ สูงกว่านักศึกษา เติบโตเรียน โดยนักศึกษาหญิงประจำหอพักมีคุณลักษณะทั้ง 4 ด้านสูงกว่า
นักศึกษาหญิง เติบโตเรียน และนักศึกษาหญิงประจำหอพักมีคุณลักษณะทั้ง 4 ด้านสูงกว่านักศึกษาชาย
ประจำหอพัก

โจนส์ และคณะ (Jones, McMichael and McPherson 1973 : 207-210)
ได้ทำการวิจัย เรื่องประสิทธิผลของที่พักอาศัยต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน และความล้มเหลวของ
นิสิตชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัย Edinburgh พบว่า นิสิตที่พักอาศัยในหอพัก (lodging)
มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนในปีแรกต่ำกว่านิสิตที่พักอาศัยอยู่ในบ้านและหอพัก และส่วนใหญ่จะไม่
ลงทะเบียนเรียนในปีถัดไปมากกว่านิสิตที่อาศัยอยู่ในบ้านและหอพัก และยังพบว่านิสิตที่พักอาศัย
อยู่ในหอพัก โอกาสที่จะเกิดผลเสียทางการ เรียนได้น้อยกว่านิสิตที่อาศัยอยู่ในหอพัก

เพียร์สัน (Pearson 1973 : 4795-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง The Relationships of Residence Hall Administrative Policies and Practices to Residency Selections of Upperclass Students กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตมหาวิทยาลัย Purdue จำนวน 204 คน ซึ่งอาศัยอยู่ในหอพัก 100 คน และอาศัยอยู่ในบ้านพักส่วนบุคคลของมหาวิทยาลัย 104 คน พบว่า การอาศัยอยู่ในหอพักและบ้านพักส่วนบุคคลมีผลแตกต่างกันต่อคะแนนเฉลี่ยของนิสิตในมหาวิทยาลัย

วิลเลียม (William 1973 : 4806-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาโครงการในหอพักของมหาวิทยาลัย Denver กลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตที่พักอาศัยในหอพักในมหาวิทยาลัย พบว่าโครงการทางวิชาการสามารถสร้างบรรยากาศในการพัฒนาสติปัญญาความรู้แก่นิสิตในหอพักได้เป็นอย่างดี ถึงแม้ว่าจะไม่มีผลทำให้ผลการเรียนของนิสิตสูงขึ้นกว่าเดิมก็ตาม

ฮันเตอร์ (Hunter 1977 : 4604-A) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 2 ที่อาศัยอยู่ในหอพักและนอกหอพักมหาวิทยาลัย 6 แห่ง ในรัฐโคโรไลนาเหนือ พบว่านิสิตทั้งสองกลุ่มใน 6 มหาวิทยาลัยมีผลการเรียนไม่แตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายมหาวิทยาลัยพบว่าในมหาวิทยาลัยที่ 1 นิสิตสองกลุ่มมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะนิสิตทั้งหมด นิสิตชาย นิสิตหญิง และนิสิตที่มีอายุเกิน 21 ปี ที่อาศัยอยู่ในหอพักมีผลการเรียนดีกว่านิสิตประเภทเดียวกันที่อาศัยอยู่นอกหอพัก ในมหาวิทยาลัยที่ 2 นิสิตทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันโดยเฉพาะ นิสิตทั้งหมด นิสิตชาย และนิสิตที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี จะมีผลการเรียนดีกว่านิสิตประเภทเดียวกันที่อาศัยอยู่นอกหอพัก แต่นิสิตที่อายุ 21 ปี ที่อาศัยอยู่นอกหอพักกลับมีผลการเรียนดีกว่านิสิตประเภทเดียวกันที่อาศัยอยู่ในหอพัก ในมหาวิทยาลัยที่ 3 นิสิตทั้งสองกลุ่มมีผลการเรียนแตกต่างกัน โดยเฉพาะนิสิตทั้งหมด นิสิตชาย และนิสิตที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี มีผลการเรียนดีกว่านิสิตประเภทเดียวกันที่อาศัยอยู่นอกหอพัก แต่นิสิตที่มีอายุ 21 ปี ที่อาศัยอยู่นอกหอพักกลับมีผลการเรียนดีกว่านิสิตประเภทเดียวกันที่อยู่ในหอพัก สำหรับในมหาวิทยาลัยอีก 3 แห่ง พบว่านิสิตทั้งสองกลุ่มมีผลการเรียนไม่แตกต่างกันในนิสิตทุกประเภท

ตอนที่ 5 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เพศ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2514 : 49-52) และ สุวิทย์ สมานมิตร (2515 : 54) ต่างวิจัยพบว่า เพศ เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

สมจิตต์ จุฑารัตน์ (2510 : 63-65) ซึ่งศึกษานักเรียนช่างกลปทุมวัน พบว่านักเรียนชายและหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสามัญ วิชาสัมพันธ์ และวิชาชีพ ไม่แตกต่างกัน แต่ต่างกันในเรื่องวิชาช่างยนต์และช่างกล และ อีระ รุญเจริญ (2512 : 64-72) ยังค้นพบอีกว่า นักเรียนชายในระดับประกาศนียบัตรประโยคครูประถมได้คะแนนรวมเฉลี่ยแล้วสูงกว่านักเรียนหญิง

ส่วนในต่างประเทศ วอร์ชิงตัน และแกรนท์ (Worthington and Grant 1971 : 7-8) วิจัยพบว่า เพศเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมหาวิทยาลัย โดยได้ศึกษากับนิสิตชายและหญิงในชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยยูทาห์ (University of Utah) และ กรัฟ และริดเดิล (Graf and Riddell 1972 : 451-452) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างเพศที่มีผลต่อการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ โดยศึกษากับนักศึกษาวิทยาลัยซานดีเอโกสเตท (San Diego State College) จำนวน 134 คน เป็นชายและหญิงเท่ากันกลุ่มละ 67 คน โดยให้แต่ละคนแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ซึ่งเนื้อหาครึ่งหนึ่งเป็นเรื่องราวการแก้ปัญหาที่มีเนื้อหาสำหรับผู้ชาย และอีกครึ่งหนึ่งเป็นปัญหาสำหรับผู้หญิง พบว่าเพศชายและเพศหญิงใช้เวลาในการแก้ปัญหาที่ถูกต้องนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

เวิร์ทส์ (Werts 1968 : 48) ได้ศึกษา เปรียบเทียบการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของเพศชายและเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 127,125 คน ชาย 76,015 คน หญิง 51,110 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า พวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีนักศึกษาชายมากกว่านักศึกษาหญิง แต่พวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ชายและหญิงมีจำนวนใกล้เคียงกัน

นอกจากนี้ ชลิก (Schlick 1969 : 2077) และมอดลีย์ (Motley 1970 : 2807) ได้วิจัยพบว่า เพศของนักศึกษามีส่วนสัมพันธ์กับผลการเรียน และเป็นตัวพยากรณ์เกรดเฉลี่ยที่ดี และจากการทดสอบความสามารถทางการเรียนของเด็กในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา (Shellhammer 1965 : 25-26) ปรากฏว่านักเรียนหญิงเก่งกว่านักเรียนชายเกือบทุกแขนงในวิชาที่ทำการทดสอบ

คณะ

สุวิทย์ สมานมิตร (2515 : 55) ได้ทำการวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่าการเลือกคณะที่ทำการศึกษาอยู่ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

วุฒิพล สกกุลเกียรติ (2524 : 86) พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างที่พักอาศัยกับคณะวิชา และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายคณะวิชา พบว่านิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตที่อาศัยอยู่นอกหอพักมีผลการเรียนดีกว่านิสิตที่อาศัย อยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย

ปีการศึกษาที่เข้าเรียน

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2514 : 52) พบว่านิสิตปริญญาตรีวิชาการศึกษาใน วิทยาลัยวิชาการศึกษา ที่เข้าศึกษาในชั้นปีที่ 1 กับที่เข้าศึกษาในชั้นปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่างกัน

เช่นเดียวกับ อีระ รุญเจริญ (2512 : 65-70) ได้ศึกษานักเรียนฝึกหัดครูที่เข้า ศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรประโยคครูประถม วิทยาลัยครูอุบลราชธานี พบว่านักเรียน ฝึกหัดครูระดับประถมศึกษาที่เข้าศึกษาในปีการศึกษาต่างกัน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันด้วย

ภูมิภาค

อารี พรยุทธพงศ์ (2513 : 29) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนฝึกหัดครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาในภาคต่าง ๆ ของไทย ผลปรากฏว่า โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนในแต่ละภูมิภาคมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

วานิช มาลัย (2527 : 39) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิภาคหลัง ลักษณะทาง สังคม เศรษฐกิจ ประชากร และวิธีศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่าภาค เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ นักศึกษาที่อยู่ภาคใต้ และภาคกลาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักศึกษาที่อยู่ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อวยชัย วัชรสุวรรณ (2521 : 81) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนโดย ใช้องค์ประกอบที่อยู่นอกเหนือความสามารถทางด้านสติปัญญา และพบว่าภูมิภาค เป็น เขต เทศบาลเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

อาชีพนิคามารดา

วัฒนา พุ่มเล็ก (2512 : 70) ทำการวิจัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่านิคามารดาของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงมีแนวโน้มที่จะมีการศึกษาและรายได้สูงกว่านิคามารดาของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำในด้านอาชีพ นิคาของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีอาชีพรับราชการและค้าขายมาเป็นอันดับที่ 1,2 ตามลำดับ

โคปรา (Chopra 1967 : 359-361) ทำการวิจัยในเมืองลัคเนา (Lucknow) ประเทศอินเดีย พบว่าอาชีพของนิกาเป็นเครื่องบอถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เป็นอย่างดี คือนักเรียนที่มีนิกามารดามีอาชีพรับราชการหรือค้าขายจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีนิกามารดามีอาชีพรับจ้าง

ซึ่งผลการวิจัยของ เอลเดอร์ (Elder 1965 : 81-91) ไรท์ และบีน (Wright and Bean 1974 : 277-283) และ สเลจจ์ (Sledge 1976 : 4944) ต่างก็พบว่าอาชีพของนิคามารดา พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดี

คะแนนการสอบคัดเลือก

ดีล ไวลเฟิล (Deal Wolfle 1969 : 217) กล่าวว่า เด็กฉลาดย่อมทำคะแนนได้ดีกว่าเด็กโง่ ดังนั้นในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาหรือเข้าทำงานมักพิจารณาเลือกผู้ได้คะแนนสูงเป็นอันดับแรก แม้แต่ในประเทศอังกฤษ ผู้ที่จะได้ศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษา (grammar school) จะต้องผ่านการทดสอบทางสติปัญญา (Intelligence Test) เสียก่อน ถ้าได้คะแนนสูงตามเกณฑ์จึงจะมีสิทธิ์ได้เรียนต่อในโรงเรียนมัศึกษานั้น

บีสเลย์ (Beasley 1972 : 6753) ได้ศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับเกรดเฉลี่ยภาคเรียนแรกในมหาวิทยาลัย พบว่าถ้าใช้ข้อมูลส่วนตัวรวมกับคะแนนคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย จะทำให้การพยากรณ์ผลการเรียนภาคเรียนแรกและผลการเรียนเฉลี่ยมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

คอนเนลลี (Connelly 1970 : 4270) พบว่าคะแนนการทดสอบสามารถพยากรณ์ความก้าวหน้าทางวิชาการได้ดีกว่าข้อมูลส่วนตัว

และการสอบคัดเลือก เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยก็ใช้วิธีการสอบคัดเลือก ผู้ที่มีคะแนนสูงกว่ายอมมีสิทธิ์ที่จะเข้าศึกษาในสถาบันที่ตนปรารถนา ทั้งนี้เพราะเชื่อว่าคะแนนที่ได้จากการสอบสามารถวัดความฉลาดของบุคคลได้

จาก เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาทั้งในประเทศและต่างประเทศ พอสรุปได้ว่าตัวแปรที่สำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนิสิตนั้นได้แก่ เพศ คณะ ปีการศึกษาที่ เข้า เรียน ภูมิลำเนา อาชีพบิดา (มารดา) และคะแนนการสอบคัดเลือกเข้า มหาวิทยาลัย ซึ่งแทนคะแนนพื้นฐานความรู้ เดิมของนิสิต เป็นผลให้ผู้วิจัยต้องพิจารณาหาทางควบคุม ตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งอาจส่งผลร่วมกับสิ่งที่ผู้วิจัยจัดกระทำ (treatment) คือประเภทที่หัก-อาศัย ไปยังสิ่งที่ผู้วิจัยมุ่งวัด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนิสิต อันจะทำให้ผลการวิจัยนี้ไม่ได้ เนื่องมาจากสิ่งที่ผู้วิจัยจัดกระทำ เพียงอย่าง เดียว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ เลือกกลุ่มตัวอย่างทั้งที่อาศัยอยู่ในหอพักและนอกหอพักของจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ให้มีคุณลักษณะคล้ายกันในด้าน เพศ คณะ ปีการศึกษา และภูมิลำเนา เพื่อให้กลุ่ม ตัวอย่างทั้งสองมีความคล้ายคลึงกันมากที่สุด ส่วนอาชีพบิดา (มารดา) ได้นำมาศึกษาาร่วมด้วย สำหรับพื้นฐานความรู้ เดิมของนิสิตซึ่ง เป็นตัว แปรที่สำคัญอย่างยิ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน แต่ไม่สามารถควบคุมให้กลุ่มตัวอย่างมีพื้นฐานความรู้ เท่ากันได้ จึงใช้วิธีการทางสถิติโดยใช้วิธีการ วิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม เพื่อควบคุมพื้นฐานความรู้ เดิมของนิสิต ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้พื้นฐานความรู้ เดิม ของนิสิตแทนด้วยคะแนนการสอบคัดเลือก เข้ามหาวิทยาลัย เมื่อควบคุมตัวแปรเกินต่าง ๆ ได้หมดแล้ว ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนที่เกิดขึ้นจึงมีผลมาจากประเภทที่หักอาศัยที่ต่างกัน เท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย